

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๓ ปีการศึกษา ๒๕๖๓ เล่มที่ ๑๓

บทบรรณาธิการ

คำถาม ลูกหนี้โอนขายหุ้นของตนให้แก่ผู้อื่นเพื่อมิให้เจ้าหนี้ยึดหุ้นมาบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา เป็นความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๕๑/๒๕๕๔ จำเลยเป็นลูกหนี้โจทก์ตามคำพิพากษาของศาลแพ่งซึ่งพิพากษาเมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ โจทก์ส่งคำบังคับให้จำเลยปฏิบัติตามคำพิพากษาดังกล่าวแต่จำเลยเพิกเฉย โจทก์ขอให้ศาลแพ่งออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการยึดและอายัดทรัพย์สินของจำเลยแล้ว ช่วงระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๐ ถึงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ จำเลยเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ป. จำกัดและเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าวจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ หุ้น รวมเป็นเงิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๔๘ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครรับจดทะเบียนเปลี่ยนชื่อผู้ถือหุ้นจากจำเลยเป็น ส. ต่อมาวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกลางซื้อบริษัท ป. ออกจากทะเบียนและสิ้นสภาพนิติบุคคล

คดีมีปัญหาข้อกฎหมายที่จำเลยฎีกาว่า โจทก์นำสืบได้ความเพียงพอว่าจำเลยโอนขายหุ้นบริษัท ป. จำกัด จำนวน ๑๒๐,๐๐๐ หุ้น ให้ ส. โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยได้รับเงินจากการโอนขายหุ้นดังกล่าว จึงฟังไม่ได้ว่าเป็นการกระทำโดยมีเจตนาเพื่อมิให้โจทก์ได้รับชำระหนี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนนั้น

ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๐ บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นองค์ประกอบความผิดฐานโกงเจ้าหนี้เพียงว่า... ย้ายไปเสีย ซ่อนเร้น หรือโอนไปให้แก่ผู้อื่นซึ่งทรัพย์ใดก็ดี... มิได้จำกัดว่าการโอนนั้นต้องทำโดยลักษณะใดหรือมีคำตอบแทนหรือไม่ เมื่อพยานหลักฐานของโจทก์รับฟังได้ว่าจำเลยโอนขายหุ้นของตนจำนวน ๑๒๐,๐๐๐ หุ้น ไปให้แก่ ส. ย่อมถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยมีเจตนามิให้โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยยึดหุ้นซึ่งเป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งของจำเลยมาบังคับชำระหนี้ การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

คำถาม ที่ดินซึ่งเป็นสินส่วนตัว แต่เจ้าพนักงานที่ดินออกโฉนดให้หลังจากมีการจดทะเบียนสมรสแล้ว จะมีผลให้ที่ดินกลับกลายเป็นสินสมรส หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๕๑/๒๕๖๑ เหตุที่ผู้ตายมีชื่อเป็นเจ้าของที่ดินเพียงผู้เดียว เนื่องจากผู้ตายได้รับการยกให้ที่ดินพิพาทจากบิดามารดา ผู้ตายครอบครองทำประโยชน์มากกว่า ๔๐ ปี ซึ่งเป็นเวลาก่อนที่ผู้ตายอยู่กินและจดทะเบียนสมรสกับผู้ร้องสอด ที่ดินพิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่ผู้ตายมีอยู่ก่อนสมรส เป็นสินส่วนตัวของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๗๑ (๑) แม้เจ้าพนักงานที่ดินออกโฉนดที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ตายหลังจากผู้ตายจดทะเบียนสมรสกับผู้ร้องสอดแล้วก็ไม่ส่งผลทำให้ที่ดินพิพาทซึ่งเป็นสินส่วนตัวของผู้ตายกลับกลายเป็นทรัพย์สินที่ผู้ตายได้มาในระหว่างสมรสอันจะเป็นสินสมรสตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๗๔ (๑) เมื่อที่ดินพิพาทเป็นสินส่วนตัวของผู้ตาย ผู้ตายจึงมีสิทธิทำพินัยกรรมยกที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยได้

คำถาม สิทธิของสามีที่จะเรียกค่าทดแทนจากผู้ที่ล่วงเกินภริยาไปในทางชู้สาว ในขณะที่ยังเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย จะหมดสภาพหรือถูกปลงไปหรือไม่ หากภายหลังมีการจดทะเบียนหย่ากัน

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๔๐/๒๕๖๑ บทบัญญัติ มาตรา ๑๕๒๓ วรรคสอง แห่ง ป.พ.พ. ให้สามีมีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากผู้ที่ล่วงเกินภริยาไปในทางชู้สาวได้ แม้ภริยาสมใจหรือยินยอมให้ล่วงเกินไปในทำนองชู้สาว สามีก็มีสิทธิฟ้องเรียกค่าทดแทนตามวรรคสองนี้ได้ เพราะการฟ้องเรียกค่าทดแทนตามวรรคสองนี้เป็นสิทธิของสามีโดยเฉพาะและสิทธิในการฟ้องของสามีย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่ขณะที่มีการล่วงเกินในทางชู้สาวกัน จำเลยที่ ๒ มีความสัมพันธ์กับจำเลยที่ ๑ ทางชู้สาวอันเป็นการล่วงเกินในทางชู้สาวต่อจำเลยที่ ๑ ในขณะที่จำเลยที่ ๑ ยังเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ สิทธิของโจทก์ตามบทบัญญัติดังกล่าวย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่ขณะที่ยังไม่มีการหย่า แม้ภายหลังมีการจดทะเบียนหย่ากันแล้ว สิทธิในการฟ้องก็หาได้หมดสภาพ หรือถูกปลงปล้างตามไปด้วยไม่ โจทก์มีสิทธิเรียกค่าทดแทนจากจำเลยที่ ๒ ได้ตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำถาม การทำสัญญาค้าประกัน เป็นการจัดการสินสมรสที่สามีและภริยาต้องจัดการร่วมกัน หรือต้องได้รับความยินยอมจากอีกฝ่ายหนึ่งหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๙๓๔/๒๕๕๔ บริษัท ก. ได้กู้ยืมเงินโจทก์โดยมีจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ร้องทำสัญญาเป็นลูกค้าประกันหนึ่งของบริษัทดังกล่าว ต่อมาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยแก่โจทก์ จำเลยที่ ๑ ไม่ชำระ โจทก์จึงนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดหุ้นประเภทหุ้นสามัญของบริษัท ร.

ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นสินสมรสของจำเลยที่ ๑ กับผู้ร้องเพื่อบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา ผู้ร้องขอให้กันส่วนหุ้นสามัญที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดไว้สำหรับผู้ร้องกึ่งหนึ่งนั้น เมื่อไม่ได้ ความว่าบริษัท ก. เป็นบริษัทที่ประกอบกิจการในครอบครัวของจำเลยที่ ๑ กับผู้ร้อง ทั้งการ กู้ยืมเงินเป็นเรื่องที่บริษัท ก. เป็นผู้กู้ยืมเงินจากโจทก์ โดยหาใช่เป็นกรณีที่จำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้ยืม เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในครัวเรือนของจำเลยที่ ๑ กับผู้ร้องแต่อย่างใดไม่ ประกอบกับเมื่อพิจารณา ถึงสัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ ๑ ทำไว้แก่โจทก์ ก็จะได้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ ทำสัญญายอม ผูกพันตนต่อโจทก์เพื่อชำระหนี้ในเมื่อบริษัท ก. ไม่ชำระหนี้เงินกู้ยืมนั้น ซึ่งการเป็นผู้ค้ำประกัน ของจำเลยที่ ๑ ดังกล่าวนอกจากจะเป็นการกระทำเพื่อประโยชน์แก่ผู้ให้กู้แล้ว ยังเป็นการ กระทำเพื่อประโยชน์แก่บริษัท ก. ผู้กู้ เพื่อจะได้มีเงินมาใช้ในการประกอบกิจการของบริษัท แม้จำเลยที่ ๑ จะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจของบริษัท ก. แต่หนี้ที่เกิดขึ้นจากการทำสัญญา ค้ำประกันของจำเลยที่ ๑ ก็มีไชหนี้ที่เกี่ยวกับการจัดการบ้านเรือนและจัดหาสิ่งจำเป็นสำหรับ ครอบครัวหรือเป็นหนี้เกี่ยวกับการอุปการะเลี้ยงดูบุคคลในครอบครัว หรือเป็นหนี้ที่เกี่ยวข้องกับ สินสมรสหรือเป็นหนี้ที่เกิดขึ้นเนื่องจากการงานที่จำเลยที่ ๑ และผู้ร้องทำด้วยกัน เมื่อหนี้ตาม สัญญาค้ำประกันของจำเลยที่ ๑ มีไชหนี้ที่เป็นไปตามบทบัญญัติใน ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๙๐ หนี้ประเภทนี้จึงมีไชหนี้ที่จำเลยที่ ๑ และผู้ร้องเป็นลูกหนี้ร่วมกัน แต่เป็นหนี้ ส่วนตัวของจำเลยที่ ๑ โดยแท้

บทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๗๖ มิได้บัญญัติให้การทำสัญญาค้ำประกัน เป็นการจัดการสินสมรสที่สามีและภริยาต้องจัดการร่วมกันหรือต้องได้รับความยินยอม จากอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งแปลความหมายได้ว่าจำเลยที่ ๑ ผู้เป็นสามีของผู้ร้องสามารถทำสัญญา ค้ำประกันได้ตามลำพัง โดยกฎหมายไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสินสมรสของ ทั้งสองฝ่าย ทั้งการที่ผู้ร้องเพิกเฉยมิได้โต้แย้งก็ไม่อาจฟังได้ว่าเป็นการให้สัตยาบันแก่การ ทำสัญญาค้ำประกันของจำเลยที่ ๑ เมื่อหนี้ของจำเลยที่ ๑ ตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นและ ศาลอุทธรณ์มีไชหนี้ที่จำเลยที่ ๑ และผู้ร้องเป็นลูกหนี้ร่วมกัน โจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา จึงไม่อาจบังคับชำระหนี้เอาจากสินสมรสในส่วนของผู้ร้องได้โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าจำเลยที่ ๑ และผู้ร้องได้หย่าขาดจากกันแล้วหรือไม่

คำถาม บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๖๖ คู่สัญญา จะตกลงยกเว้นไม่ให้นำมาใช้บังคับว่า ผู้ซื้อสังหาริมทรัพย์จะไม่ยกเรื่องเนื้อที่น้อยหรือมากกว่า ที่ระบุในสัญญาตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไปเป็นข้ออ้างบอกปิดไม่ยอมรับ ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๘๓/๒๕๖๑ บทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ หมายความว่า หากเนื้อที่อสังหาริมทรัพย์น้อยหรือมากกว่าที่ระบุในสัญญาไม่เกินร้อยละห้า ของเนื้อที่ทั้งหมดที่ระบุในสัญญา ผู้ซื้อจะต้องรับไว้แล้วใช้ราคาตามส่วนเว้นแต่ผู้ซื้อจะแสดง ให้เห็นว่าถ้าตนทราบก่อนแล้วคงมิได้เข้าทำสัญญานั้น แต่หากเนื้อที่น้อยหรือมากกว่าที่ระบุใน สัญญาตั้งแต่ร้อยละห้า กฎหมายให้สิทธิแก่ผู้ซื้อว่าบอกปิดไม่ยอมรับหรือจะยอมรับไว้และใช้ ราคาตามส่วนตามแต่จะเลือก แม้บทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ จะไม่ใช้กฎหมาย อันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งคู่สัญญาสามารถตกลง ยกเว้นไม่ให้นำ ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ มาใช้บังคับได้ก็ตาม แต่คู่สัญญาก็ต้องแสดงเจตนา โดยชัดแจ้งและระบุไว้ในสัญญา

สัญญาจะซื้อจะขายห้องชุดพิพาททั้งสิบระหว่างโจทก์กับจำเลยระบุว่า ในกรณี ที่อาคารชุดยังดำเนินการก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ ต่อมาเมื่อการก่อสร้างแล้วเสร็จ ปรากฏว่ามีเนื้อที่ ห้องชุดเพิ่มขึ้นหรือลดลงจากจำนวนที่ระบุในสัญญา คู่สัญญาดตกลงคิดราคาห้องชุดตามส่วนที่ เพิ่มขึ้นหรือลดลงในราคาต่อหน่วยตามที่กำหนดในข้อ ๓.๑ และให้นำราคาห้องชุดส่วนที่ เพิ่มขึ้นหรือลดลงไปเพิ่มหรือลดลงจากราคาห้องชุดตามข้อ ๓.๑ และจำนวนเงินที่ต้องชำระตาม ข้อ ๔.๒ ตามข้อตกลงดังกล่าวเป็นการระบุไว้เป็นการทั่วไป ไม่ได้ยกเว้นบทบัญญัติ ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ ไว้โดยชัดแจ้งว่า ผู้ซื้อจะไม่ยกเรื่องเนื้อที่น้อยหรือมากกว่าที่ระบุ ในสัญญาตั้งแต่ร้อยละห้าขึ้นไปเป็นข้ออ้างบอกปิดไม่ยอมรับ ไม่ถือว่าข้อตกลงดังกล่าว ยกเว้นไม่ให้นำ ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ มาใช้บังคับ กรณีจึงต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ ดังนั้น เมื่อเนื้อที่ห้องชุดพิพาททั้งสิบมีเนื้อที่มากกว่าที่ระบุในสัญญา โจทก์จึงมีสิทธิ ที่จะเลือกว่าจะบอกปิดไม่รับเสียหรือจะรับเอาไว้ และใช้ราคาตามส่วนตามที่บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา ๔๖๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งการที่โจทก์จะใช้สิทธิในทางโดยยอมเป็นไปตามอำเภอใจ ของโจทก์และเป็นธรรมดาอยู่เองที่โจทก์จะเลือกในทางที่เป็นประโยชน์สูงสุดแก่โจทก์ ซึ่งไม่มี บทกฎหมายใดห้ามมิให้โจทก์กระทำเช่นนั้น ดังนั้น ที่โจทก์ซื้อห้องชุดจากจำเลย ๓๓ ห้อง โจทก์รับโอนไปแล้ว ๑๔ ห้อง และขายให้ผู้อื่นไปแล้ว ซึ่งทุกห้องก็มีเนื้อที่มากกว่าที่ระบุใน สัญญา เหตุที่โจทก์ไม่ยอมรับโอนห้องชุดพิพาทเพราะโจทก์ยังขายห้องชุดพิพาทให้ผู้อื่นไม่ได้นั้น ก็ไม่เป็นเหตุให้โจทก์จะบอกปิดไม่รับห้องชุดพิพาทไม่ได้ และไม่ถือว่าโจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ